



Jaslice

MATEJ PAVLIČ

Zadnjih deset let v decembrski številki Tima redno namenjamo nekaj strani tudi opisu gradnje jaslíc. Ker se trudimo, da bi bile te vsakokrat res nekaj posebnega, smo tudi letos pripravili načrt, po katerem je mogoče izdelati jaslice, ki jih glede na razpoložljiv prostor v stanovanju lahko obesite na steno ali pa postavite na mizo (slika 10).

Njihova izdelava ni kdo ve kako zapletena, vseeno pa zahteva kar nekaj izkušenj pri uporabi modelarske rezljače. Pri izdelavi okvirja naj vam priskoči na pomoč kdo od starejših, steklo pa vam bo odrezal steklar. Če se želite steklu zaradi nevarnosti izogniti, ga lahko nadomestite tudi z enako velikim kosom tankega prozornega akrilnega stekla, ki se ne razbije in tudi porezati se ne morete z njim.

Obris letošnjih jaslíc, ki spominjajo na priljubljene »puzle«, najdete v prilogi na sredini revije. Ker sta oba dela narisana v merilu 1 : 1, ju ni treba povečevati, ampak ju samo prefotokopirajte na papir formata A 3. Po dve in dve kopiji natančno sestavite in zlepite z lepilom (npr. Scotch Attaca-Stacca v stiku ali 3M SprayMount v pršilki) prilepite na ravno in gladko obrušeno 5 mm debelo bukovo vezano ploščo velikosti 400 x 305 mm (spodnji del) oziroma 350 x 255 mm (zgornji del). S tem se boste izognili nenatančnemu in zamudnemu prerisovanju s kopirnim papirjem.

Da bi lahko izžagali notranje zaključene površine, morate v vsako najprej izvrtati 0,8–1 mm veliko luknjico. Skoz njo s spodnje strani potisnite v modelarski lok vpeto žagico in jo stisnite še z vijakom na vrhu loka. Uporabite žagice št. 3 ali 4, saj bo rez le tako čist in gladek. Najprej izrezlajte zunanje obrise posameznih figur in nato notranje črte, ki nakazujejo razne podrobnosti. Tako vam ne bo treba ves čas predstavljati in

Slika 10. Isti izdelek na dva načina: kot tridimenzionalne jaslice na mizi (desno) ali kot dvodimenzionalne jaslice na steni (spodaj)



obračati celega kosa vezane plošče, ki ni ravno majhen. Če vam rezljanje še ne gre najbolje od rok, teh črt ne izžagujte, ampak jih raje narišite s tankim flomastrom. Pri žaganju pazite, da boste lok držali ves čas popolnoma navpično, sicer figur zaradi poševnih sten ne bo mogoče brez zatikanja izvleči iz osnovne plošče (slika 1). Kolikor je le mogoče se držite narisanih črt; ne zanašajte se na morebitne kasnejše popravke, ker v tem primeru niso mogoči, saj samo pokvarijo videz izdelka. Izžagane figure previdno obrusite s finim brusilnim papirjem, nato pa z majhnim svedrom, vpetim v modelarski vrtalnik, naredite oči in okraske na darovih treh kraljev. Ne pozabite s koščkom močnega sukanca povezati srednjega dela strehe z zvezdo repatico.

Kos vezane plošče, ki bo služil kot podlaga, mora biti na vseh straneh za 25 mm večji od tistega z izrezljanimi figurami, saj bo nanj po obodu prilepljen tudi okvir iz smrekovih letvic. Vanj je treba čim bolj natančno izžagati vseh 14 utorov, ki so namenjeni za postavi-



tev figur (slika 2). Utori naj bodo raje preozki kot preširoki; prve se namreč še da ustrezno povečati s tanko ploščato pilico, prevelikih utorov pa ni mogoče več popraviti. Njihovo širino zato sproti preverjajte z odpadnim koščkom vezane plošče. Ob tem velja posebej opozoriti, da so dolžine utorov namenoma različne, tako da položaja nekaterih figur ni mogoče zamenjati. Zato pa je »dovoljeno« medsebojno premikanje oslička in krave, obeh pastirjev ter vseh treh kraljev.

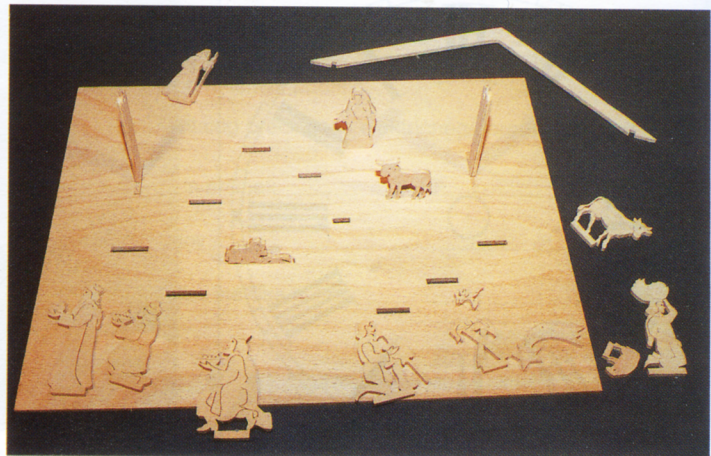
Okvir izdelajte iz smrekovih letev, ki jih najprej nažagajte ter nato poskobljajte oziroma obrusite tako, da bo njihov prerez 15 x 30 mm. Z električnim rezkalnikom ali električno krožno žago jim vzdolž enega roba izžagajte utor, ki naj bo visok 8–9 mm in širok 7–8 mm (slika 3). Krožna žaga mora imeti seveda vzporedno vodilo in možnost nastavitve globine žaganja. Iz tako narejenih letev nato pod kotom 45° odžagajte dva kosa dolžine 400 mm in dva kosa dolžine 305 mm. Steklar naj vam odreže 350 x 255 mm velik kos 3 mm debelega stekla, ki naj mu obvezno obrusi vse robove! (Če boste navadno steklo nadome-



Slika 3. Iz smrekovine nažagane letve za okvir morajo imeti po vsej dolžini utor.



Slika 1. Izrezljane in obrušene figure spominjajo na sestavljanke.



Slika 2. Figure se morajo natančno prilegati utorom v podlagi.

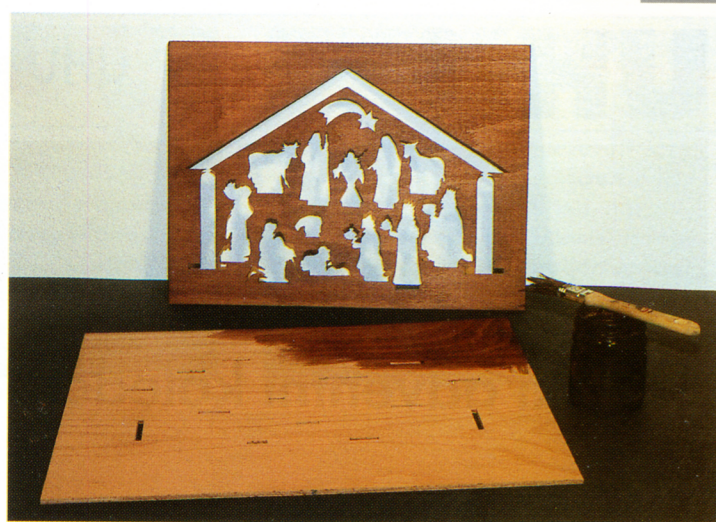


Slika 4. Vsi deli jaslic so pripravljeni za barvanje oziroma lakiranje.

stili z akrilnim, ki bo debelejš, morate ustrezno povečati tudi utor v letvicah okvirja!)

Ko imate vse sestavne dele jaslic pripravljene (slika 4), je na vrsti barvanje. Da bi bile figure čim bolj opazne, podlago prebarvajte s kakršno koli temnorjavo barvo za les (slika 5). Osušeno površino zgladite s finim brusilnim papirjem in prelakirajte z brezbarvnim lakom za les. Z njim predvlago in umazanijo zavarujete tudi figure. Za sestavljanje okvirja potrebujete nekaj lepila za les in 14 tankih lesnih vijakov dolžine 15 mm. Na hrbtno stran

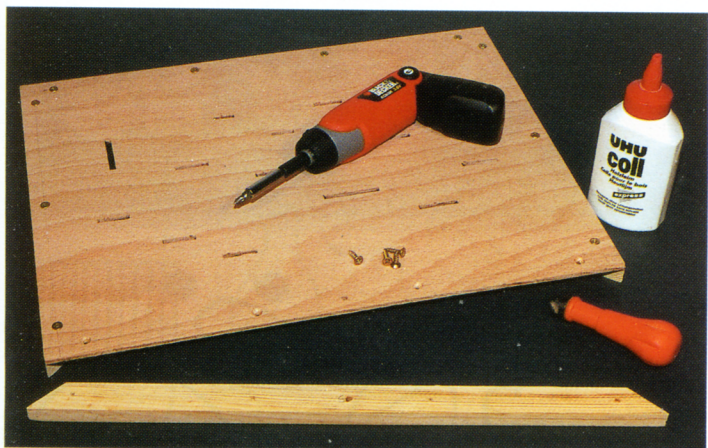
podlage 1 cm od roba s svinčnikom narišite črto. Na njej vzdolž obeh daljših stranic označite mesta za štiri vijake, vzdolž krajših stranic pa za tri vijake (slika 6). Luknje zanje izvrtajte s 3 mm debelim svedrom za les. Spodnjega in oba stranska dela okvirja prilepite in privijačite na podlago, zgornjega pa ne prilepite, ker mora ostati snemljiv. Pri natančni izdelavi morata vezana plošča z izrezanimi figurami in enako velik kos stekla (slika 7) brez zatikanja zdrsni v okvir (slika 8), ki ga nato zapre še zgornja letev. Sestavlje-



Slika 5. Barvanje s temnim lužilom za les; figure ostanejo svetle.

nemu okvirju (seveda brez stekla!) enakomerno zaoblite vse robove in ga vsaj dvakrat prelakirajte. Na hrbtni strani zgoraj (točno na sredini) izvrtajte 3 mm veliko luknjo, ki bo služila za obešanje jaslic na steno.

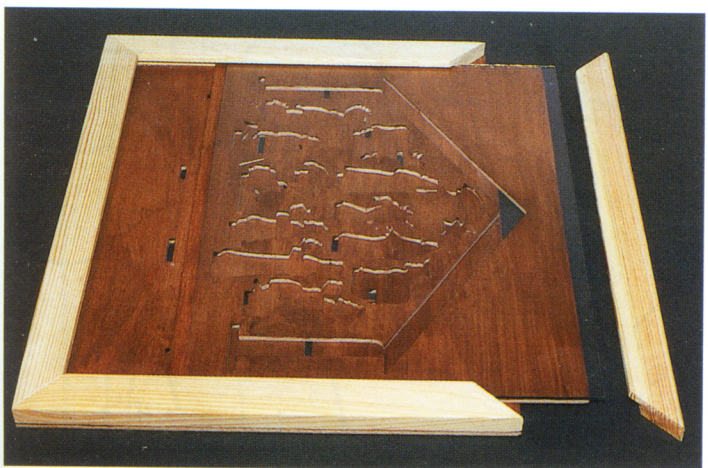
Ko figure položite v svoja ležišča (slika 9), vložite steklo v okvir in privijete zgornjo letvico, so jaslice narejene. Lahko jih obesite na steno, če pa imate dovolj prostora, jih postavite na mizo ali nizko omarico (slika 10). Za ta čas steklo seveda spravite na varno.



Slika 6. Sestavljanje okvirja z lepilom in lesnimi vijaki; luknje za vijake je treba nekoliko povrtati, da se njihove glave skrijejo.



Slika 7. Mere stekla (oziroma kosa akrilnega stekla) in vezane plošče z izrezanimi figurami morajo biti popolnoma enake.



Slika 8. Poskusno sestavljanje jaslic (brez figur)



Slika 9. Zlaganje figur v ležišča pred vstavitvijo stekla v okvir